

108

ОПИС БОЇВ ЗА ПОСАДІВ.

240
55

Як донесла розвідка, польські боївки були розміщені в кольоні Стенятин, Фільварок Посадів, ліс Посадів, і оточуючі забудовання. Крім того менші відділи були розміщені по кольоні Поледів, Жарники і околиці. Щоби вдарити на головне гніздо польської "Армії Крайовей": Посадів, Стенятин, необхідним було знищити ліве крило, де то кольоні Поледів, Жарники.

5.IV.44. відділи "Галайда" і "Тигри" провели нищильну акцію проти кольоні Губинок, Лубче, Поледів, Жарники. "Пролом" мав завдання забезпечити праве крило від сторони Посадів, Стенятин. Відділи Галайда - Тигри попри кольоні Губинок ввійшли в кольоні Лубче. Поляки не сподівались. Навіть думали, що це свої. Щойно, коли Тигри запали кольоні Губинок, зорієнтувалися і почали протиакцію, оточуючи наші відділи. Почався бій, поляків примушено втікати на Поледів, де вони не здержались і відступили аж до Жарник, залишаючи один важкий кулемет, кілька крісів і амуніцію. В Поледові наші відділи перегрупувались і вдарили на Жарники. Поляки в числі понад 100 люда заняли становища за фільварком біля стиртів. На півгодинній перестрілці примушено поляків до дальшої втечі. На полі залишили поляки вбитих в тім командира Завіну /як виходить зі записок, знайдених у нього/ і подались в сторону Посадівського лісу. Переслідуючи ворога, Галайда і Тигри дали поміч Проломові, який через спізнену акцію вище наведених відділів попав у скрутне положення, а саме: поляки заялармовані акцією Галайди і Тигрів згрупувались в Посадівському лісі і поспішили на поміч, Пролом, який знищивши кольоні Рокітно заліз вздовж тору вузькосторівки мав невигідне положення. Поляки з лісу на узгір'ї пануючи над околицею посипали скорострільним і крісовим вогнем по Проломі та почали оточувальні маневри. Пролом мусів лявірувати під вогнем противника, щоб не дати себе оточити, та почав вицофуватись. Це коштувало жертв. І тут саме чота Чорноти з відділу Галайда здержуючи ворога вогнем уможливила відступ Пролому без більших втрат.

В акції знищено кольоні Губинок, Поледів, Лубче, Рокітно. Здобуто важкий кулемет, кріси, амуніцію, документи, припаси. Крім того самооборона Ліса знищила кольоні Жарисін і Радків, відділ Орла знищив польські забудовання в Ріплині. Згинуло кількадесять польських воєнків і цивільне населення. Власні втрати: 11 вбитих, в тім 3 санітетки, заскочені випадково на санітарнім пункті позаду наших відділів в с. Губинку і 14 ранених. Залишено на полі бою один гранатомет.

Недомагання:

1. Недоцінювання жорсткості загрози з боку Стенятин і Посадів.
2. Непровірення терену під становища Пролому.
3. Припізнення акції Галайди і Тигрів.
4. Зачепні кроки з боку Пролому.

Бій 5.IV. виказав, що головне гніздо польських горлерів міститься в Посадові /Фільварок, ліс, цегольня і комасація з південно-західної сторони лісу/ та в кольоні Стенятин, звідки роблять свої випадки на укр. села. Необхідним стало знищити ті гнізда. План акції вироблено при участі інсп. Вадима. Речинець акції назначено на день польського Великогодня 9.IV.44.

Ціль: здобуття Посадова /головно фільварок/ і лісок біля Посадова, зліквідувати польську банду та відкинути поляків на північний-захід. Завдання поодиноких частин: Пролом забезпечує від Жарників -~~хзахіт~~, Зімна і Пинян, а одна чота у відповідний момент помагає оточити та здобувати ліс, знищуючи дорожню цегольню і комасацію Посадів. УПАП з правого крила займає вихідні становища в двох лісах на схід від Телятина і в год.5 виходить в сторону Телятина і кольоні Телятин. Ціль його: відвернути увагу ворога. Здобуває силою за всяку ціну кольоні Телятин щойно на виразний знак командира /біла ракета/. Коли не в стріне опору посувається далше без окремого наказу. По дорозі прочищує село Лагівці.

Галайда виходить з Ріплина, займає становища на західнім краю ріплинського ліса і в год.5,15 наступає на село і фільварок Посадів а одною чотою займає праву фланку лісу Посадів. Ціль: здобути мурований фільварок.

Тигри в год.5,30 виходять з кольоні Вандзін, здобувають ліс від півдня та забудовання при лісі. Ціль: зліквідувати ворога в лісі та знищити його гнізда в комасації Посадів. Запасна частина Орла творить резерву.

Потудачнім осягненні наміченої цілі план передбачував дальший наступ на кольоні і село Стенятин.

Виконання: Год. 2. ніччю частини виступили з с. Ульгівок, дещо пізніше з Певредова? Ніч місячна, біла, спокійна. Морозець заціпив зверху болото. Дорога калюжиста. В Ріплині завважував штаб і санітарний пункт. Ріплин пустий від цивільного населення. Відділи відійшли на свої становища. Год. 4. мельдунок від Галайди: відділ входить в Ріплинський лісок. Год. 4,43 мельдунок від Галайди: відділ перейшов ріплинський лісок. Готується до наступу. Год. 5. мельдунок від Коми /УПА/ : відділ на становищах. По одержанні цього мельдунку штаб переноситься на коту 254 і займає становища на скраї ліса за купами гною. Год. 5,45 перші стріли в посадівській лісі. В тому ж лісі ворог алярмує червоною а відтак білою ракеткою. Год. 5,30 перші стріли на відтинку УПА. Сильна серія стрілів в лісі Посадів. Перестралка і короткий барабанний вогонь в селі Посадів. Вибухи стрілен гранатомету відділу Галайди. Кулі з фільварку падали на становища штабу. Після гранатометних вибухів стрілянина у фільварку тихне, бій за фільварок тихне. Запаливши кольонію Телятин, розстрілюючись посувається до Посадова УПА. Год. 7,15 мельдунок від Пролому: назначені становища Жарники - Рокітно заняті /мельдунок спізнений, зв'язковий не міг віднайти штабу/. Год. 7,30 мельдунок Тигра: ліс ще не перешуканий, вбито 7 польських бандитів, здобуто 1 РКМ, 4 кріси, 1 пістоль і табір. Поляки носять білі опаски. Год. 7,45 мельдунок Галайди: село і фільварок Посадів зайняті. Галайда злучився з УПА, ждуть дальшого наказу. Поляки з фільварку втікли до лісу Жуличі. Лишили вбитих. Вадим дає дальші накази. По перешуканні лісу Тигра в'яжуться з чотою Пролому і йдуть на кольонію Стенятин від півдня. Галайда наступає вздовж дороги на кольонію Стенятин від заходу. УПА рівнобіжно з Галайдою йде на село Стенятин а одною чотою займає Жулицький лісок від півночі. Не палити українських хат, не стріляти українців /Такий випадок заіснував біля ліса Ріплин, де спалено пусті українські хати і застрілено українця без венкарти/. Год. 8. барабанний вогонь в лісі, де оперують Тигри. З Посадова українське населення гурмами втікає на південь. Штаб з коту 254 переноситься на скраї села Посадів. Надлітає німецький розвідчий літак, обстрілює поле, ліс і горючі хати. Стрільянина в лісі втихає і змагається на перемину. Праве крило УПА підходить до Жулицького лісу, не пануючи над хребтом під північного рогу желицького лісу по Телятин. За того хребта висувається ворожа розстрільна і грозить оточенням. УПА починає наглий і прискорений відступ своїм правим крилом, відселюючи ворогові доступ до села Посадів від півночі. Ворог іде з південного рогу лісу Жуличі і від півночі широкою розстрільною на село Посадів. Ситуація критична. Гінець від Тигрів жадає помічі. Гінець від Пролому жадає помічі. Барабанний вогонь в лісі змагається. Грозить оточення. Вадим дає наказ Галайді перервати наступ на Посадів, а звернути на ліс до помічі Тиграм. Брак зв'язкових, ворог добирає до села Посадів, штаб примушений під обстрілом вицофуватись назад на коту 254. Невідомо, що діється в селі. Невідомо, де є Орел з резервою. Немає кого кинути проти ворога, що наступає на село. Вадим відходить до Ріплина, щоб вицофати санітарний пункт до Ульгівка і призбирати потрібну резерву. В лісі клекотить страшний бій. Штаб не панує над ситуацією: брак резерви і зв'язкових. Відділи в бою ок. 1,5 години лишні самі собі. Орла дальше годі знайти. Принагідно силаний гінець зголошує, що Тигри залягли в лісі і держаться добре. Гінець від Галайди зголошує, що відділ не пішов на ліс, а зорієнтувавшись в ситуації пішов на фільварок Посадів і відбиває ворога. Моло І. год. Вадим веде резерву зложену з одного роя відділу Орла /Орла знайдено на північно-східнім березі ріплинського лісу/ і з мародерів. Долучає до них частину УПА і під проводом Ягоди висилає на ліву флянку лісу до помічі Тиграм. Штаб вертається на давнє становище на краю села Посадів. Ситуація вияснюється. Біля год. 15. надтягнув Орел. Його кинув Вадим на праву флянку Тигрів. З фільварку приїхав Бвшан і завітнував, що він, побачивши вицофання право го крила УПА наказав своєму відділові спанувати назад фільварок і не допустити ворога до села. Коли ворог приблизився на 150-300 м відкрито вогонь скорострільний, крісовий і гранатометний. Ворог, лишаючи трунів кинувся до втечі. На додаток налетів німецький літак, знизив лет та почав бити по ворогові. Виглядало, наче б німці були нашими союзниками. Противник панічно втік. Галайда дістає наказ заладувати магазини на підводи і відслати, вдарити на ліс і скорим темпом ще перед вечером зліквідувати ворога. Около год. 4. по пол. табір зі здобутим майном вирушив з села Посадова. Рівночасно фільварок почав горіти. Осідок штабу, магазин і шпиталь ворога перестали існувати. В тім часі над'їхав Кома і почотом до штабу. Відділ його лишився в Радкові, отже до акції було за-

пізно його ужити. Тому одержав доручення звернути на місце постов. В тім же часі акція в лісі Посадів успішно закінчилася і оперуючі там відділи, зліквідувавши або прогнавши ворога та спаливши його гнізда /командія Посадів, частина колонії Стенятин/. Першими вищофалися Тигри з огляду браку набоїв. Ворог залишив у лісі численних убитих і розпорозився. Стрільця втік зовсім. Дві білі ракети - наказ до повного відступу. Табори задержались перед рілинським лісом - забирають ранених і вбитих. Сходяться відділи. Стрільці перетомлені і голодні. Лакомо кидаються на білу пасху, шинку та ковбасу, здобуту в фільварку. Цивілі женуть фільварочну худобу. Зібравшись, відділи сходять на місце постов. Табор зі здобутим добром тягне за ними. Сонце клониться до заходу. Шляхом відвероту відділів стелиться широко дим пожегарів.

Втрати ворога: знищені місцевості, колонія Телятин, командія Посадів, осідок штабу - фільварок Посадів, частина колонії Стенятин, ремту колонії Рокітно, фільварок Лагівці, колонія Лагівці, поодинокі розкинені забудовання на терені акції, понад 100 бандитів вбито /в самім лісі Посадів 70/ і багато ранено. Здобуто один РКМ, багато крісів, дві пістолі, далаковиди, магазини /три фіри сала, цукор, мука, одежа/, аптеку, кінний табір, худобу і.т.п.

Власні втрати: 4 убитих і 13 ранених.

Недотягнення:

Брак доброї розвідки, розвідка про терен акції була принагідна і поверховна. УПА виступила до акції на знак білої ракети, вистріленої ворогом. В тім випадку це не пошкодило, але могло спричинити непорозуміння. Галайда повинен був одною четю зайняти праву фланку лісу, а пішов цілою сотнею на село Посадів, чим утруднив положення Тигрів. Це спричинило затяжку акції в лісі. Орел не поставив на час резерви до диспозиції штабу, що поставило штаб в дуже кляптізке положення і якби не ініціатива Бвшана, що всупереч наказові не пішов на ліс, а вернув до фільварку Посадів, акція могла була опинитися в критичній ситуації. УПА не панує над тереном на своїм правім крилі і через те допустила до окрилення себе потім неострібно праве крило почало панічну втечу, аж за Телятин місто до села Посадова. Частина, що відділ Галайда прибув на час і дав відсіч. Тигри неправильно звізували, що ліс опанований, що дало притоку наступу на Стенятин, коли тимчасом після того звіту в лісі розгорівся запальний бій. Треба було стягати частини зі Стенятини і кидати на поміч Тиграм. Пролом запізно почав акцію одною четю на лісі із заходу і ворог міг всю силу кинути проти Тигрів. Зле є, що відділ не має видних відзнак або одностроїв і тому бувають часто випадки обстрілювання своїх своїми. Зв'язок в середині дії дуже виванкував і тому м.ін. невідомо було, де знаходиться резерва Орла та як розташувалась по втечі УПА. По здобутті лісу і Посадова належало закріпитися там на ніч, щоб слідуємого дня дальше переслідувати спанікованого ворога. Внаслідок мильних і переборщених інформацій про сили ворога, була обана перед контракцією з його сторони, що в дальшому показалося неоправдане. Бій одначе закінчився повним успіхом і ворожі акції на тім терені устали.

-----ооо оооооо-----

До звідомлення "Бой за Посадів".

Звідомлення з відрави.

Ісп. Вадим обговоривши перебіг акції та підкресливши всі намагання дійшов до висновку, що акція була наскрізь удачною. Відділи виказали свою боєздатність. Найбільше признання належить сотні Корсака, що під командою Голуба скіло 10 годки вела важкий бій за опанування посадівського лісу і відбила всі атаки запекло насідаючого ворога, знищивши та прогнавши його, вийшла переможною. Тому, що стрільцтво тієї сотні билосся, як тигри, ісп. Вадим надав їм назву "Тигри".

Зокрема підкреслив Вадим заслугу сот. Бвшана, що проявивши власну ініціативу мимо вразного наказу, поспішив з відсічю туди, де залонувала небезпечна загроза з боку ворога, а саме при наступі ворога на село і фільварок Посадів. Всім відділам ісп. Вадим зложив признання за їхню бойову справність. Якою силою оперував ворог, важко окреслити. В фільварку Посадів після всіх обиданих станіонував около 150 люда, але акція застала там понад 50 люда, які втікали до лісу муличі. В Телятині мала бути ворожа група, яка втікла. В лісі Посадів важко окреслити сили ворога. Впало там більше як 70 ворожих трупів, отже треба припускати

що їх було бодай удвоє, втроє більше. Ворог підсилював ліс щораз свідими силами зі Стенятина. Частина ворога, що старалася від півночі відбити Посадів, числалася до 50 люда / в тім могли бути й ті, що втікли з фільварку/. В лісі Жуличі рівнож знаходилася група ворога /можна здогадуватися одна чота/. Годі догадуватися, яка кількість ворога була в кольоні Стенятин. Від сторони Зімна - Пиняки на "Пролом" наскочила одна ворожа чота. В загальному можна припускати, що до акції кинув ворог около 250 - 300 люда.

-----§§§§§§-----

До звідомлення "Бой за Посадів".

Звідомлення з відправи.

Исп. Вадим обговоривши перебіг акції та підкресливши всі недомогання дійшов до висновку, що акція була наскр'яз удачною. Відділи виказали свою безздатність. Найбільше признання належить сестрі Керсака, що під командою Голуба около десяти годин вела важкий бій за опанування посад'вського лісу. Відбила всі атаки запекло наступаючого ворога і знищила та прогнала його вийшла побідною. Тому, що стрілецтво її сестри билася, як тигри, исп. Вадим надав їй назву "Тигри".

Зокрема підкреслив Вадим заслугу сестри Світані, що проявила власну ініціативу, мимо виразного наказу, поспішив з від'їздом туди, де заступала небезпечна загроза з боку ворога, а саме приступив ворога на село фільварок Посадів. Всім відділам исп. Вадим зложив признання за їхню боєву справність. Якою силою оперував ворог, важко окреслити. В фільварку Посадів після всіх даних оцінювало около 250 люда, але акція застала там понад 50 люда, які втікали до лісу Жуличі. В Стенятині була мала ворожа група, яка втікла. В лісі Посадів важко окреслити сили ворога. Впало там зникло 70 ворожих трупів отже треба припускати, що їх було бодай у двоє-трьох більше. Ворог підсилював ліс щораз свідими силами зі Стенятин. Частина ворога, що старалася від півночі відбити Посадів, числалася до 50 люда / в тім могли бути й ті, що втікли з фільварку/. В лісі Жуличі рівнож знаходилася група ворога /можна здогадуватися одна чота/. Годі здогадуватися, яка кількість ворога була в кольоні Стенятин. Від сторони Зімна - Пиняки на "Пролом" наскочила одна ворожа чота. В загальному можна припускати, що до акції кинув ворог около 250-300 люда.

-----000000000000-----